

Nr 23.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förbud mot politiska uniformer.

Genom en den 28 februari 1947 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 100, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag

om förbud mot politiska uniformer.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Bärande av uniform eller liknande klädedräkt, som tjänar att utmärka bärarens politiska meningsriktning, vare förbjudet. Förbud som nu sagts avser jämväl uniformsdel, armbindel eller annat därmed jämförligt i ögonen fallande kännetecken.

2 §.

Bryter någon mot vad i 1 § är stadgat, straffes med dagsböter. Vad olovligt burits vare förbrutet.

3 §.

Böter som ådömas enligt denna lag tillfalla kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1947.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Enligt lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer äger Konungen, där det finnes påkallat för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, förbjuda bärande av uniform eller liknande kläde-

Bihang till riksdagens protokoll 1947. 9 saml. 1 avd. Nr 23—24.

dräkt, som tjänar att utmärka bärarens politiska meningsriktning. Sådant förbud skall jämväl avse uniformsdel, armbindel eller annat därmed jämförligt i ögonen fallande kännetecken. Lagen innehåller vidare bestämmelser om straff för överträdelse av utfärdat förbud m. m. — Lagen gällde ursprungligen till och med den 30 juni 1935. Föreskriften härom tillkom på förslag av riksdagen. Första lagutskottet anförde i denna del i sitt utlåtande (nr 53) att det givetvis vore svårt att bedöma, huruvida behovet av den föreslagna lagstiftningen vore blott tillfälligt, samt att det med hänsyn härtill och då en viss tids erfarenhet av de nya bestämmelserna i allt fall torde vara önskvärd syntes lämpligt, att lagen erhöles allenast provisorisk giltighet.

Lagen har sedermera erhållit förlängd giltighet för tre år i sänder, senast genom lag den 17 mars 1944 (nr 97) till och med den 30 juni 1947. I anslutning till de beslutade förlängningarna av uniformslagens giltighetstid har Kungl. Maj:t utfärdat förnyade kungörelser om förbud mot politiska uniformer, senast den 24 november 1944 (nr 747). Sistnämnda kungörelse innehåller de bestämmelser rörande uniformsförbud, vilka Konungen enligt 1933 års lag bemyndigats utfärda.

I propositionen har *föredraganden, statsrådet Mossberg*, anført bland annat följande.

»Lagstiftningen om förbud mot politiska uniformer kommer den 30 juni innevarande år att ha varit gällande under fjorton år. Den har under denna tid otvivelaktigt fyllt sitt ändamål därigenom att den motverkat uppkomsten av sådana störningar av den allmänna ordningen, som den varit avsedd att förhindra. Även om för närvarande behovet av en förbudslagstiftning av denna art kan synas mindre än tidigare, visa enligt min mening erfarenheterna att det ur ordnings- och säkerhetssynpunkt är önskvärt att en lagstiftning på området finnes. Detta synes motiverat också för att klart markera att bärande av uniformer icke bör ingå såsom ett inslag i det politiska livet i ett demokratiskt samhälle. En lagstiftning av förevarande art kan också i viss mån betraktas som ett komplement till 1934 års lag om förbud mot vissa sammanslutningar. Det må i detta sammanhang anmärkas, att sistnämnda lagstiftning enligt till lagrådet remitterat förslag till ändrad lagstiftning angående brott mot staten och allmänheten skall ersättas av särskilda bestämmelser i strafflagen av i sak enahanda innebörd.

Med hänsyn till vad jag nu anført och då några olägenheter av lagstiftningen om förbud mot politiska uniformer icke försports, synes anledning saknas att giva denna lagstiftning tidsbegränsad giltighet. Den nuvarande lagens karaktär av fullmaktslag synes vidare böra övergivas och i själva lagen införas de förbudsbestämmelser, som för närvarande äro gällande enligt av Kungl. Maj:t med stöd av lagen meddelat förordnande.

I enlighet med det anförda förordar jag, att för tiden efter den 30 juni

1947 den nuvarande lagen om förbud mot politiska uniformer ersättes av en ny lag i samma ämne av permanent karaktär.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 100, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 april 1947.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Schlyter, Wagnsson, Westman, Ahlqvist, Ekströmer*, Lindblom, Löthner och William Ohlsson;

från andra kammaren: herrar Lindqvist, Gezelius, Werner, Olsson i Mellerud, Landgren, Osterman* och Sundström i Vikmanshyttan samt fröken Öberg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.